

Abonnement pour un an

350 Piastres .

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIII ème ANNÉE

1 Juillet 1928 No. 255

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

بومنان : سنہ لکی [24 نسخہ]

تورکیا ایچون 2 بچق، خار ج ایچون
آبچق، اعلا کاغذ لیسى 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول 865

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو 255 - 1 تموز 1928

قیس کورلری

شیخ (ابن الفارح) جنت باغچه لرنده دولاشیر ایکن
دیشی دوه لره بینمش غایت کوزل کوزلی بش کشی به راست
کله رک دیر که :

— اللهک سزه بخش ایتدیکی نعم وسعدت مخلص اولسون!
جنت خلقی آراسنده سز ککندن دها کوزل کوزلی کیمسه کورمدم.
شتر سوارلر جواب ویریرلر :

— بز قیس قبیله سنک بر کوزلی اوله رق یتیشن مشهور
بش شاعری یز : تیم، عمرو، شامخ، راعی الابل وحید .

[دوام ایدیله جک]

زکی مغاضن

برفیلسوفک شعرلری

نوت

« مع هذا ، قولله ژدن چیقدیغ صیره ده وداها چوق اول بیده
حسابسز نظم یازمش اولدیغی دوشوندیگم وقت نه قدار متحسس
اولورم » Critique philosophique ! مجموعه سنده
Vers d'un philosophe وRenouvier ی ثنا کارانه
موضوع بحث ایتدی . اک زیاده بکندیکی پارچه لر ایچنده
Luxe و Au reflet du foyer منظومه لری بولونیوردی .
او زمان Philosophische Monatshefte
مجموعه سنی اداره ایدن Schaarsmidt کنج فیلسوف شاعره
هیجانی افاده ایتدی . بیوک شعرک فارقه لرندن بری اولاراق،
شاعرک لسانیه اسیتی اولمیان اجنبی ایچون کوزلکنی ضایع
ایتمه سنی دفته عرض ایدیوردی [*] بوند باشقا ایده آلیست
فیلسوف Guyau، Schaarsmidt به قارشی، شونی ادعا
ایدیوردی، که فکر La pensée، اوقیانوس حفته کی
منظومه سنده دینلاییکی کبی، بر نورانیت چیچی، صاغر
دالقه لرک خفیف کویوک دکلدر، بلکه دنیا ده بر قیمتی
و بر تأثیری وارددر. عینی منقد از جمله Analyse spectrale
حفته کی شعره مفتون اولشدی، بو منظومه ناک فلسفی فکرلری
کک Guyau ناک، کک Schaarsmidt ک هنوز معلومی
اولمیان Nietzsche ناک میشری اولیوردی F.Brumetiere.
ایسه Revue des Deux - Mondes، Guyau ناک
بحر سفید Méditerranée و منبع Source اوزه رینه
شعرلری درج ایتدی .

[*] بوجهلدر، که بر « فیلسوفک شعرلری » Peter Gast
طرقندن آلاجه به ترجمه ایدیلش و آلاجه به ترجمه سی دخی اصلی
قادر مرغوب بولونمشدر .

مع مافیه اوراده حاضر بولونالردن بری کندینی ضبط
ایده میهرک پیغمبرک شاعرینه :

— حسان ! دیر، او بر دنیا ده هر کسجه معروف اولان
قورقاق طبعکی حالا محافظه ایدیورمیسک ؟

(حسان) بردن بره کندیسنه توجیه اولنان بوسواله قیزار :
— بو سوزلری بکای سوله یورسک ؟ قوم عربلرک اک
شجاعتلیسیدرلر . پیغمبری - دشمنلریله حرب ایتک اوزره -
حمایه ایتدیلر [حسان انصاردن ایدی] و عربلرک عداوته
معروض اولفدن قورقادیلر . بعض موقلرده احتیاطی حرکت
ایتدم ایسه بو حرکتلرم عقل و رویت نتیجه سی ایدی . قرآن
کریمده بوکا مساعده واردر .

جامع اوراده دنیا ده کچیریلن عمردن دفعات ایله دها
اوزون بر زمان قالدقن صوکره طاغیلرلر .

**

Guyau، « بر فیلسوفک شعرلری » فی 1880 سنه سی
نهایتده نشر ایتدی . اوزمان یکریمی دورت یاشنده ایدی .
بو شعرلر از جمله، ایتالیا ده Nice و Menton ده یازیلشدی .
شعر و وزن حفته Guyau ناک فکرلرینه کلنجه [کندیسی
ده کوزل صونه لرک مؤلفی اولان] Taine ک Guyau به
کوندرمش اولدیغی مکتوبلردن 25 تشرین اول 1880 تاریخلی
اولانده درمیان ایتدیکی مطالعه به طالع اولاق علاقه او یاندریچی در .
« بر فیلسوفک شعرلری » ناک مؤلفی تبریکدن صوکره Taine
علاوه ایدیوردی : وزن خصوصده بم حسم سز کککک عینیدر .
کنه اشیا حفته ده تماماً سزک فکر کزدیم، و فلسفی منظومه لرک
اک جاناییسی، اک صمیمیسی اولان Aurora Leigh ی
سودیکیزی کوردیکدن چوق ممنوم .

Guyau، H.Spencer به شو سطرلری یازیوردی :
فرانسز دلیلله انسیم ناقص اولدیغندن، اثر کزی . . نظمی منظره لری
آلنده تقدیردن عاجزم، فقط اخلاق و فلسفی منظره لری آلنده
تقدیر ده دها زیاده قادرم . . بویکی منظره آلنده فکرلر کزک
وحسیات کزک افاده سنده سزکله برابرم و بو افاده به حیرانم .
نوطه ایتش اولمادن بختیار اولدیغیم دیگر شیلر آره سنده، حرب
حفته کی حسیات کزک قوتلی افاده سنی [ملترلر آراسنده] حربک
انقطاعی کورمک آرزو کزی ذکر ایده یلیم [1] .

شعر خصوصنده تقدیر صلاحیتنه اعلا درجه ده مالک اولان
Renouvier شیوه لسانک صمیمیتنه وته کنیک هنریتلره حیران
اولدیغی Guyau به یازیورم شوسطرلری علاوه ایدیوردی :

[1] 19 مایس 1880 تاریخلی مکتوب .

Guyau حقنده الكيوك محبت واك درين حرمت بسله ين
Ernest Havet بالخاصه حسياتك صميميلكنه وفكرلك
درينلكنه ، Renouvier كېي حيران اولمشدى .
برقادر كوزل شعرلرده افاده اولونان فضله جراتلى اجتهادلر
حقنده بعضى قيود احترازيه ده بولونماقنده كېرى قالمايان Caro
لكده رايى عيني سر كزده در .

بز دخى (كويويه كوره صنعت ، اخلاق ودين) آدى
اثر مزده « بر فياسوفك شعرلى » نى دورودراز تقدير ايتدك ،
اساسك مستثنا قيمتي كوستردك . شكله كانجه ، مقصدلرینه اك
زياده موافق اولان وزنى انتخاب حریت كامله سنى شاعرلره ،
باخصوص فلسفى فكرلر افاده ايدن شاعرلره ترك ايدم .
معاصرلر مزك كيتديكجه داها اي آكلاديقلرى بودر .

A. Fouillée

Th.de Banville كويونك وزنى وشعرى پاراناس
شعار آكلایشنى لندن كلديكى قادار مدافعه ايتكله برابر ، فياسوف
شاعر ايجون آتشين بر علاقه ، آتشين بر محبت كوسته ريوردى .
Sully-Prudhomme از جمله Etoiles filantes
Problème d'Hamlet, Méditerranée, le Luxe
Analyse spectrale كى منظومه رى چوق بكه نيوردى .
« طوفانه مظهر اهتمام ايديلن قافيه » يه اهميت ويرمه مكله برابر
طبيعى وساده قافيه لرك موسيقيتنه هنوز قولاغى آيشماشدى .
بن وكويو اكثر ب Nice ده كورديكمن Mme. Ackermann
اسكى فلاسيك اصول نظمه مربوط قاليوردى . « بر فيلسوفك
شعرلى » نده تفكر ك قوتى حس ايدى يوردى ، فقط مقيد قافيه لر
وداها خطيبانه بر ادا آرزو ايدردى ؛ Guyau ايسه الفاظ
لمطرافيه استعمالدن متنفردى .

فكر مركنى

توركشديرمه

بر عزم و ايماننه ترويج ايدنلر دئم .
(توركلكر بو محاربه ده نه قازانه بيليرلر ؟) حقنده كى
انتقاد وملاحظه 124 نومرولو (اجتهاد) ده در .

بز ششمى نظر مزى « توركشديرمه » كتابنه
چويرم : تكيين آلب أفندينك جانلى بر سئله يي موضوع
اشتغال ايتديكى ميدانده در . اوبا تشكر ايتمه لى ن . كتاب
حقنده نجم الدين صادق ، كوپرولو زاده فوآد ، جلال ساهر ،
يونس نادى ، آغا اوغلو احمد بكلكر مطالعلى وار . بونلرى
او قومامايه اعتنا ايتدم . چونكه بن كندى ملاحظه مى ،
هيچ بر محررو متفكر دن متأثراولماق سزىن يازدق ايسته دم .
« توركشديرمه » ايشى حقنده بن مطالعه م شودر :
توركشديرمه اول بالذات توركلك توركشدمه سيله
باشلاما ليدر : « پارادوكسال » كورينن بو حكيمك تفسيرى
چتوق اوزاقلره كيدر : وقتيله دنيا نك بيوك بر قسمى
فتح ايتمش اولان بو عرق ، يو كسك مناقبى منحصر آرزور
بازو « ايله مى وجوده كتير مش در ؟ اصلا بو كونيكي قادار
اولماسده هر زمان فتح وظفرلر ، مادى فضيلتلكر معنوى
فضيلتلكرله آت باشى بر كيشمه مى سايه سنده الده ايديلمشدر .
بوكون اجداد مزك جسمانى و روحانى مزيت و فضيلتلكرينه

دانشمند دوستلر مزدن تكيين آلب أفندى بو عنوانه
نفيس بر كتاب نشر ايتدى . كنديسى عراق تورك
اولمادىنى حالده بو ذات حرثانوركدر و بناء عليه على الاعلى
توركدر . ذاتاً خالص العيار اولاراق دنيا ده لك بر عرق
اولادى كوسته ريله مزديله بيلير . تكيين آلب أفندى حرب
عمومى يه اشتراك عرقه وفرداسنده (اجتهاد) چوق
بازيلر يازمشدى . او صيره ده (بيوك توركلك) و (توركلكر
بو محاربه ده نه قازانه بيلير ؟) آدى ايكي رساله دخى نشر
ايتمشدى . اوزمان بو (بيوك توركلك) دا تراوزونجه
بر انتقاد وملاحظه 121 نومرولو 6 تشرىن تانى 1330
تاريخلى (اجتهاد) ده (تورك - اسلام و آخرت مدينه سى
عنوانيله انتشار ايتمشدى . (بيوك توركلك) شوسطرلرله
محررى طرفندن اجمال اولونيوردى : « تورك ملتند
وجدان مى اويامش ؛ فقط بو كافى دكل » ملت بهر مفكوره
ويرمك لازم ، بو مفكوره بتون دنيا ده كى توركلكر
توركشديريلوب برلشديريلمه سى در .

1330 سنه روميه نك 6 تشرىن ناييسنده چيقان
بو مقاله مده شوسطرلرله اوقونور : توركلمده مى وجهللك
اوبانماننى اك بيوك لهيايه ومنويتند تلقى و بونى صاعده م